

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petit-vrsta:
8 kr. če se tiska enkrat,
12 " " " " dvakrat,
15 " " " " trikrat.
Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na velikem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati veljajo:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji veljajo:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan veljajo 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na velikem trgu h. št. 9, v II. nadstropju.

Izhaja po trikrat na teden in sicer: v torek, četrtek in soboto.

Pred 14 leti.

Človek, ki je kaj sveta vidil, se rad nazaj ozira ter spominja, kaj je vidil, doživel tú in tam.

Nikdo pa starodavnih spominov ni bolj vesel ter rajše od njih ne pripoveduje, kakor stari vojaki od hudih vojsk in bitk, katere so doživeli. Zgrbančeno čelo se razjasni, kakor nebo, kadar solnce sive oblake predere, starček se pomladi in molčeče usta postanejo zgovorne, da se človek le čudi, ki tega še ni skusil.

Tudi v novejših časih so bilo grozne vojske in krvave bitke, kdo bi se jih še ne spominjal; a vendar, če mislite, da bode „Slovenec“ o teh pripovedoval, se motite. Pač hoče dvoje bitk v misel vzeti, katerih zlasti ena je bila huda in grozovita, ki bode marsikomu še dolgo v spominu ostala, a telesno mrtvih ni bilo na nobeni strani, pač pa so se duhovi ločili in označili, kakor nikoli tako. Po tem pobožnem vvodu naj sledijo spomini mlajši in starejši.

„Šolska postava“ — „šolska novela“ komu ne pretrese osrčja in obisti! Da, pomnilo bodo oboji liberalci in konservativci. Poglejmo naj pred prvo in tej velja naslov: Pred 14 leti. Pisalo se je po Odrešenikovem prihodu 1869 in bilo je ravno meseca aprila in sicer 21., 22., 23. in 24. Brila je takrat ojstra burja na političnem polju, ki je vse posmodila, vse vničila, kar je bilo starodavnega. Da ji šolska postava ni odšla, se umé samo po sebi. Tedajni gospodovalci so dobro vedeli, da, kdor ima šolo in mladino v rokah, ima tudi pri-

hodnost v rokah; tedaj proč s starimi stoletnimi stebri, zasuti se mora staro stališče ter novo skopati in novo poslopje postaviti. Delo je bilo naročeno ljudem, ki so v podiranju bili mojstri, a če tudi v zidanju, tega si ne upamo trditi, saj nad poslopjem je vse pametno zmajevalo in res jelo se je rušiti: čez 14 let moglo je biti popravljeno, (šolska novela), kdaj se bo moglo podreti in na novo trdneje stališče zidati, bode prihodnost učila.

Šolska postava je bila tedaj po mladičih — se vé, da liberalnih — osnovana, treba jo je bilo vtrditi in vstanoviti. Državni zbor se je v to zbral 21. aprila (bilo je takrat 203 državnih poslancev, zdaj jih je 50 več), začela se je splošna debata (posvetovanje), trajala je 22. in 23. aprila, kadar je bilo sklenjeno prestopiti na posebno posvetovanje. Poslanei poljski, slovenski, tržaški in tirolski in dva opata so sklepu ugovarjali (českkih takrat v državnem zboru ni bilo). Drugi dan, t. j. 24. aprila imelo bi se bilo začeti posebno posvetovanje o posameznih točkah (§§). Ravno imenovani konservativni poslanci so ugovarjanje ponovili, ker načrt postave je segal v pravice in področje deželnih zborov. Bilo je, se vé da, zastoj in konservativni poslanci so vstali ter dvorano zapustili.

24. apr. 1869 so bili tedaj liberalci sami med seboj, vsi „nega duha in enih misel“; tedaj posvetovanje in pretresovanje je moglo biti nemoteno, naglo in uspešno. In vendar, dragi bralec, posvetovanje ni bilo niti eno, niti drugo t. j. ni bilo ne nemoteno, ne naglo, ne uspešno — ker ravno ga kar nič bilo ni!

Kmalo bi bili nekaj pozabili! Sitna turška številka 3 bila bi liberalcem skoraj vse veselje podrla. Po izstopu imenovanih poslancev šteje načelnik „glave svojih ljubih“ in glej — manjkalo je 3 do sklepčnosti. Kaj storiti? Le urno na ceste, trge in razpotja in primorati vsakega vstopiti, ki ima svatovsko oblačilo. Sreča jim je bila mila, dobili so jih 109.

Zdaj pa hajdi na posvetovanje 1 § in potem po vrsti vseh do zadnjega 78 §. Kaj še — čemu čas tritati — tako nespametni liberalci niso! Začelo se je, ne pretres ali posvet, ampak glasovanje. Takoj § 1 je dobil 107 glasov z „da“ in 2 z „ne“. Tako je šlo srečno tisti dan drugo in tretje branje. In tako je bilo poslopje, ki je imelo stoletno poprejšnje nadomestovati, en dan — sv. Jurija l. 1869, postavljeno, likano in zvršeno. No, če liberalci niso coprniki, potem pa ne vem, kdo bi bil.

(Konec prih.)

Zló sedanje dobe — odkod izvira?

Te dni so bili obsojeni nihilisti v Petrogradu. Gračevski, Bogdanovič, Zlatopolski, Bucevič, Telalov in Klimentko obsojeni so na vislice; v posilno delalnico na vse življenje: Štefanovič in Ivanovka; drugi v posilno delalnico na 15—20 let.

S temi suhimi besedami sporočil je telegraf osodo toliko nesrečnežev. Pravili so, da je nihilizem na Ruskem potihnil, da se je

Listek.**Dogodek iz življenja starega polharja.**

Bilo je prve dni v jeseni. Bival sem na počitnicah pri svojem svaku, ki ima lepo hišo konec prijaznega trga na Dolenjskem. Solnce je pripekalo še z vso svojo poletno močjo, tako da je vsakdo skušal, kakor je znal in vedel, odtegniti se pekočim solničnim žarkom ali jim vsaj prikriti mali prostor svojega potnega obraza, enako sramožljivej deklici, ki prikriva svoje oči. Tudi meni dela vročina nadlego, zato si poiščem hladnega prostorčka ter vzemši malo knjžice se podam na tolikanj mi priljubljeno klopico, ki je na solncu nasprotni strani pred hišo ter jamem brati. Bilo je vse tiho okolu mene in nič me ni motilo v branji, ko mali muček, ki se je pri nogah tako spretno igral z lističem, katerega mu je veter sem ter tje premikal, vzbudil je včasih mojo pozornost in smeh in občudoval sem, kako je vendar mala živalica gibčna, da prekosi gotovo najboljšega gimnastika ali sokolca.

Ko tako berem, pridó po cesti proti domu naš sosed s senenimi vilami na rami, zna-

menje, da je bil na travniku. Ljudje so ga sploh klicali Anzeljnov Jurij. Anož je bil srednje postave, pa širokih pleč, brez brade nekđaj je imel tudi, kakor mi je svak pravil, lepe brke pod nosom, pa ta predrzna zakonska polovica ga ni mogla tačega trpeti pa je ven in odrezala mu jih je nekđaj, ko je spal na eni strani, od tedaj pa je hodil čisto obrat. Oči pa so mu varovale velike črne obrvi. Nosil je navadno jerhaste hlače do kolen, tako da so mu po leti spodnje hlače, ki so bile dalji, krog nog opletale, kakor se to prav pogosto vidi med kmeti. Klobuk njegov je bil prav iz močne robe, s širokimi krajevci, katere je imel na eni strani dol, na drugi pa gor obrnjene; vrh klobuka pa je bila tudi priprava, ki se je brž ko ne sama naredila, da se je prostor mej glavo in klobukom lahko zračil, kar je baje tudi dobro. — Po zunajnosti bi toraj človek mislil, da ima pred sabo vbozega kmetiča, katerega tlačí revščina, a naš Jurij, da si tudi ne more se imenovati bogat, je bil vendar precej imovit.

Ko se mi približa ta možiček, ga navorim: „O sosedov stričko, ste prišli že s travnika? Kaj ne, danes je pa močno vroče;

no pa saj vam je, mislim, ravno vstreženo, ker imate tako delo, da je treba lepega in gorkega vremena!“ —

„Raca na vodi! res je, take vročine pa še letos ni bilo — in je ni bilo. Tu bi se ti človek kmalo kar stopil, kakor vosek, ali pa zgorel, kakor suhe drva, ne vem, kako bi rekel. Ko smo prvo kosili, je bilo tako, da bi jo bil moral kmalo na peči sušiti, sedaj smo jo pa včera vrgli, danes je pa hvala Bogu že suha, da se skoro že kar mane in prišel sem ravno po voz, da spravim Božji dar pod streho.“

„Je bodete li dosti imeli?“ prašam jaz. „Da, da, precej se je bode nabralo. Navadno sem druge leta pripeljal s tega travnika dva vozička otave, letos pa, ko se je otava posebno dobro obnesla, jo bodem nadel na tri, pa ne vozičke, ampak voze, pa še lepe voze.“

„Stričko, pa bi se malo vsedli tukaj-le na klopico, saj vem, da ste trudni, vroče vam je pa tudi, da vam kar od brade znoj teče, vsaj se vam še tako ne mudi; ura še tri ni, lahko se še kaj pogovoriva.“

„Ne mudi se mi ravno ne, bodem pa sédel“, si obriše z ruto znoj raz čela, ter se vsede poleg mene.

zbal vislice, da mu je mrzla Sibirija pregnala burne misli. Tako so mislili saj oni, ki menijo, da more policija, preganjanje, da morejo vislice rešiti socialno vprašanje. Kdor je pa bral podatke o sodnijski obravnavi, mora spoznati, da niti sibirski mraz, niti rudokopi v uralskem pogorju, niti vislice niso zatrle nihilizma in ne rešile socialnega vprašanja.

Čitateljem našim so dobro znana naša načela, pa tudi stališče, s kterega presojava dogodke na Ruskem. Ni ga razumnega človeka na svetu, kteri bi odobraval zločine nihilistov; vendar nam ni zabranjeno saj z nekterimi osebami imeti usmiljenje.

Obsojeni nihilisti se niso pred sodniki obnašali divje in surovo, (mi pišemo z vso rezervno) kakor ljudje po visokih mislih gnani in s svetim ognjem navdušeni, tako — če je verjeti poročilom — da so se sami sodniki čudili vedenju teh nesrečnežev. Toraj poslušajmo, kaj se o njih piše:

Štefanovič se srčno zahvaljuje svojemu zagovorniku Kedrinovu, ker je pripomogel k zmernemu razsodku, dalje pravi o sebi, da je kriv, kakor njegovi tovariši in želi, da bi bil kaznovan kakor oni, in naj bi se sodniki ne ozirali na okolnosti, ki bi kazni zmanjšale.

Lisovska priznava, da je tudi ona skušala oropati državno zakladnico v Kišnjevu. Po njenih nazorih to ni zločin, če se hočejo državni denarji vzeti s silo, denarji, na kterih se še pozna krvavi pot ljudstva in sicer vzeti v namen, da se dajo nazaj ljudstvu, kterega prava lastnina so. Ko bi jo tudi izpustili, nikdar bi ne mogla drugače delati.

Grünbergova se zahvaljuje svojemu zagovorniku in prizna, da je pripadala k stranki „Narodne volje“, ker spozna za svojo dolžnost, hvaležno se skazati tem, kteri so ji na pomoč pritekli, ko jo je policija preganjala, kakor divjo zver.

Pribilova opozarja sodnike, da ni njeni mož nič uplival na njeno ravnanje in da je vse iz lastnega nagiba in lastne volje storila. Želi, da bi jo zadela ista kazen kakor druge in bi se sodniki ne ozirali na okolnosti, ki bi ji kazni zmanjšale.

„Kaj pa ste brali tu notri, je kaj novega“, me pobara čez nekaj časa gledaje knjižico, ki sem jo imel v roki.

„Novega ni ravno nič, mu odgovorim, mnogo pa je podučnega in kratkočasnega. Ravno kar sem bral od poljšjega lova in zdi se mi, da mora biti tak lov zelo prijeten in kratkočasen.“

„Poljšji lov! To pa to! O srečni dnevi!“ vzklikne mož nekako radostno in na videz ves predručen. „Niste bili še nikoli na takem lovu?“

„Ne, mu odgovorim, nisem imel nikoli take prilike, da bi bil šel. Ste-li vi morda že bili kedaj na poljšjem lovu?“

„Oho pa še kolikrat!“ mahne z rokama ter z levico nekoliko klobuk prizdigne. „Mislim, da jih ni nikdo v našem trgu že toliko polovil teh tolstih živalic, kakor jaz, in verjemite mi in prav nič se ne bodem zlagal, če rečem, da bi lahko eni petini prebivalcev našega trga preskrbel gorkih zimskih kučem iz onih kožic, kolikor sem jih že slekel.“

„No, to jih mora biti pa že res lepo število, mu pravim, vi ste tedaj že star poljšji lovec. Kako se vam pa letos kaj zdi, bode kaj prida ta lov.“

„O letos bo polha ko pečka. Žir je tako

Gračevski prosi sodnike, naj pomislijo, da bombe, ki jih je naredil in podkopi, ki jih je napravil, še niso bili dovršeni, da je delal v malih temnih prostorih in ne v laboratorjih, kjer bi mu bili vsakovrstni tehnični pomočki pri roki. Ko bi on delal v laboratorji napravil bi bombe, kakoršnih še do sedaj ni bilo.

Konečno, pravi Gračevski, imam še nekaj na srečo, in prosim, da bi se sodni zbor na to oziral. Od onega dne, kar sem zaprt, nimam miru vesti. Tam na klopi zatožencev so štiri osebe, ktere so prišle v žalostno osodo večinoma po moji krivdi. Še nikdar nisem nikogar prosil za nič, vendar sedaj vas prosim sodniki, bodite milostni tem osebam. Svojih lastnih djanj se ne kesam, ker v polnem zupanji v dobro in blago stvar, sem jih storil; ne kesam se jih, če prav gledam v oči težki kazni, da, sami smrti na vislicah.

„Deset let“, končal je Telalov svoj govor — trpeli smo v Sibiriji, polnili ječe, prelivali kri na morišči; vse to smo delali samo zato, da bi slišal vladar glas svojega naroda. A na Ruskem se za to niso zmenili, zato pa morajo zdaj čutiti nasledke.

Ti podatki zadostujejo, da spoznajo bralci ljudi, ktere bo kmalu zadela kazen ali na vislicah ali v Sibiriji. Ko jim je bila rasodba naznanjena, jeli so se med seboj objemati, kar je napravilo tak vtis, da jim je moral državni prokurator to prepovedati.

Prašajmo se toraj, odkod imajo ti ljudje, med kterimi so tudi ženske, tako navdušenje za reč, ktere ne more nihče imenovati dobro? Navaden umor, rop, požiganje, tatvina vtisnejo zločincu Kajnovu znamenje na čelo, in vse njegovo polepšanje zločina kaže se le kot drznost, nesramnost. Drugače je pa z ruskimi obsojenci, če prav se njihova dejanja malo razločujejo od dejanj navadnih zločincev. Ruski nihilisti z vsemi močmi protestujejo zoper to, da bi bila njihova stranka roparska druhal socialne revolucije. Ž njimi protestujejo tudi francoski anarhisti in nemški socialni demokratje, da niso roparska druhal. Ne more se oprekati, da to prepričanje tudi v nižjih vrstah

polna, kakor že kmalo ne tako, in sedaj so jeli že mešički pokati in v nekaj tednih bo polha po vsih duplah in žlaborjih kar mrgolelo, pa kaj mastni bodo letos!“

„Ravno prav, rečem jaz. Veste kaj, stričko, kadar jih bodete šli letos lovit, povedati morate tudi meni, mene bi tak lov zelo zanimal, vendar ne bodete hudi, če bi se vam pridružil.“

„Bog obvari, še zelo veselilo bi me, ko bi imel Anzeljnov Jurij tako družčino, pa po pravici vam povem, da nekaj let sem že nisem več polhov lovil.“

„Kako to, mar li vas nič več ne veseli?“ „A to pač to, pa temu je drug vzrok.“ Pri teh besedah ga spreleti nekak skriven strah.

„Kaj pa je kaj, ga vprašam, morebiti se je vam katerikrat kaka nezgoda pripetila?“

„Vselej sem nekako vesel, kadar se spomnim, koliko lepih, kratkočasnih noči sem prebil v onem-le gorovju, toda kadar se spomnim one strašne noči, me spreletava nekak mrz po kosteh in hvaležen sem dobrotljivemu Bogu, da sem še med živimi.“

S temi besedami vzbudil je zelo mojo radovednost, toraj ga prosim: očka povejte, povejte, kaj se vam je pripetilo. (Dalje prih.)

ljudi vedno več tal dobiva. Res, daleč je že prišlo!

Nazore, ki zagovarjajo revolucijo, širili so najprvo francoski enciklopedisti, zdaj jih pa uči brezbožna vednost na vseh visokih šolah evropskih; do cela so postala ta načela že javno mnenje in zločinec, ki jih praktično izpolnjuje, ne kaznuje se več, kakor navadni ubijalec, tat ali požigalec. To mnenje ima posebno veliko tal na Ruskem, Francoskem, deloma tudi na Nemškem.

Stari pojmi o pravici, o Bogu, človeku, o neumrjočnosti človeške duše, na kterih je trdno stala človeška družba so zgubili tisučletno veljavo, na njihovo mesto so stopila nova načela o premoženju, o življenju, o razmeri med gospodarjem in podložnim.

V brezštevilnih romanih in povestih preslavlja se tatovi in morivci kot junaki; v glediških poveljuje se prešestovanje kot opravičena volja srca. Saj se še v mnogih vednostih knjigah popisujejo reči, zarad kterih bi bil še pred malo časom pisatelj ostro kaznovan. Kdo se more tedaj čuditi, da ljudstvo ne razločuje več dobrega od hudega, da je vse njegovo mišljenje napačno?

Niti ruski nihilisti, niti francoski dinami-tard, niti nemški socialist noče biti zločinec, kakor navaden morivec ali tat.

Moderna veda brez Boga, veda socialna jih je storila junake. Od tod izvira zlo, tu ima svojo korenino in tu mu je tekla zibel.

V tem duhu, ostrupljenem s prevratnimi nauki odgoja mati svojo deco, v tem duhu podučujejo se otroci v šoli, s tem duhom se napojujejo mladenči in taki, ki zapuste šole. Ta duh se razširja še celo med vojaštvom, saj na Ruskem in Francoskem.

Kdor veruje še v starega Boga, v neumrjočnost duše, ta je farški hlapec, nazadnjak, ultramontan, jezuit.

H koncu še nekaj. Obnašanje obsojenih nihilistov vzbuja v marsikaterem pravem katoličanu željo: da bi se s takim navdušenjem, zatajevanjem in srčnostjo bojevali za dobro krščansko stvar! Mi pa pravimo: O, ko bi bilo med katoličani toliko mož, toliko žen, kteri bi samo polovico, samo desetino tega navdušenja imeli, kakor ga imajo nihilisti! Ti nihilisti bodo enkrat sodili mlačne kristjane, brezskrbne katoličane. Gorje ti Korozaim, gorje ti Bethsaida! Tem nihilistom, dinamitar-dom in socialnim revolucionarjem, kteri so bili zapeljani po prevratnih naukih in ki zdaj na moriških umirajo, bo na sodnji dan boljše, kakor premnogim, ki se imenujejo prijatelje Božje, države in vladarja, ki pa navzlic bližnji socialni katastrofi ne ganejo rok! „Čech“.

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. maja.

Avstrijske dežele.

Z Dunaja, 9. maja. Gosposka zbornica bode zborovala po binškošnih praznikih, ker bodo nje komisije izvršile še le prihodnje dni posvetovanje o predlogih, ki so prišli iz poslaniške zbornice. Jutri se ima zbrati komisija zarad katastra, da se posvetuje o predlogih, v petek pa budgetna komisija, da se posvetuje zarad naknadnih izdajkov, katere je privolila poslaniška zbornica. Komisija za deželno brambo se ima sniti v ponedeljek k posvetovanju zarad novele k deželni brambi.

Z Ogerskega poroča „Nemzet“. Meseca aprila je 800.000 gl. na davkih več vplačanega, kakor l. l. o tem času. Liberalna stranka je sprejela načrt postave zaradi vstane treh učnih tečajev za časnike v akademiji „Ludovica“. Isto tako je sprejela prenarredbe gosposke zbornice k postavi o srednjih šolah. Načrt te postave je sprejela tudi nezavisna stranka. Denarni odsek je rešil predlog o železnici po dolini reke Vag.

Pogodba, da se priklopijo **turške železnice** avstrijskim, je podpisana. Za Avstrijsko jo je podpisal grof Kalnoky in Szögyenyij, tajni svetnik.

Vnanje države.

S Cetinju, 9. maja. Včeraj je prišel sem knez Bolgarski in jutro odide. Knez Nikolaj in ljudstvo ga je sprejelo prisrčno.

Iz Carigrada. Gubernator na Libanu je postal Vasa efendi. 8. maja so zastopniki vevlasti zadevajoči zapisnik podpisali.

Iz Francoskega. V budgetnem odseku niso bili izvoljeni samo privrženci sedanje vlade, sedaj Ferry-jevci a popred Gambettovci, stranka Wilson-a, ki se sedaj imenuje „unija demokratika“, je spravila 20 svojih udov notri, Ferry-jevci pa samo dvanajst. Od skrajne levice je le eden v odboru. Predsednik je Sadi-Carnot, svoje dni je bil Gambetta in od tod je snoval svoje spletke. Odsek je sploh te misli, da je treba štediti; Freycinet je mislil delati 18.000 kilometrov železnice, a najdlji so, da je komaj polovica potrebnih. Vlada hoče posamezne izročiti železničnim družbam, od tega vzame družstvo „Paris—Lion—Sredozemsko morje“ 2000 kilometrov. To družstvo je najbogatejše, nje železnice sežejo iz Pariza do Belfort, Marsilje in Toulouse, nje kapital znaša pet milijard. Popolnoma je nezavisna od vlade.

Iz Pariza. Zbor je v prvem branji sprejel postavo zoper hudodelstva se ponavljajoča. Postava namreč določuje, da se ima vsakdo, ki v desetih letih po prestani kazni zopet ponavlja hudodelstvo, dvakrat, težek prestopok štirikrat, in tisti, ki je vjet pri beračenji ali vlačuganji, štirikrat, prepeljati (deportirati) v premojske kraje. Sodnik vkaže to prepeljavo ko izreče zadnjo obsodbo, olajšavnih okoliščin ni. Sodnik nima opraviti tukaj ničesa, nego da določi (konstatuje) število povratkov. Pravijo, da je vže sedaj 60.000 takih, ki imajo biti deportirani. Postava je res trda, ker stavi prosjake v jedno vrsto z vlačugarji, in komaj jih loči od hudodeleev. — Grof Lanjinais v imenu desnice obžaluje, da postava ne pozna sredstev, katera ima vera v sebi, za zboljšanje revežev, povratežev, a desnica bode glasovala za postavo, ker bode sedaj, ko so šole brez Boga, čez dalje bolj potrebna.

Iz Pariza, 9. maja. Pomorski minister je razložil v komisiji, da je dobil povelje odriniti v Tonkin bataljon in 3 gorske baterije. Predsednik Grevy je pisal kralju Tudue, Francosko se mora v Tonkinu naseliti stalno, ker kralj ne more ohraniti miru. Kralj Rirei se pozivlje, da naj nikar ne brani zasede, in naj podpiše zapisnik, da spozna francosko pokroviteljstvo svojih držav, a porokuje se mu za njih celoto. Francosko bode vodilo vnanje zadeve Anam-a, davke pobiralo in carino vpe-ljalo.

Izvirni dopisi.

Z Dunaja, 9. maja. Državni zbor je včeraj dovršil svoje zborovanje, ter se je razšel na počitnice. Levičarji bi bili kaj radi še pri zadnji seji klubovali, pa so brž sprevidili, da jim ne bode nič pomagalo, ker je gospod predsednik Smolka naznanil, da bode zadnja seja zvečer. Pa spremislil se je, ter zadnjo sejo napovedal le za pol ure pozneje, kakor je bila prejšnja končana. Toda z levice je prišlo k zadnji seji prav malo poslancev, na desnici pa so bili skoraj vsi navzoči, ker na-

sprotniku niso posebno zaupali. Seja se je pričela 1/4. uro in je bila kmalo končana; razgovor se je pričel le o nasvetu poslanca Ruzicka, da naj se od peticijskega odseka rešene peticije izroče vladi v smislu stavljenih nasvetov. To se je zgodilo vsako leto, in živa duša ni temu ugovarjala, letos pa se je oglasil poslanec Suess ter je z vso silo nasprotoval temu nasvetu, češ, da ne gre tako važnih peticij rešiti brez posebnih obravnav itd. Da ne bi bilo pri zadnji seji prepira, umaknil je Ruzicka svoj nasvet, in peticije pridejo na vrsto še le na jesen, ko se zopet snide državni zbor. To se utegne zgoditi koncem meseca oktobra, ker bode letos državni zbor lahko zboroval ob enem z delegacijo, ki pa neki prične zborovati meseca oktobra.

Gospodska zbornica pa svojih sej še ni dovršila. Rešiti še ima 25 raznoterih postav, ki jih je sklenila zbornica poslancev in med katerimi so nekatere jako važne. Ako bode hotla vse delo dovršiti, bo imela še dokaj opraviti in dve seji za to skoraj ne boste zadostovali, dasi so obravnave navadno jako kratke. Zdaj zborujejo odseki, javne seje pa bodo po binkoštih, in potem še le bode razglašeno cesarjevo pismo, da je pretrgano zborovanje državnega zbora.

Z Dunaja, 10. maja. Deželni zbori se snidejo letos jako rano, in pravijo, da je že spisano cesarjevo pismo, ki sklicuje nekatere zbere za mesec juni. V nekterih deželah, kakor na Tirolskem, Goriškem in Gališkem bodo imeli nove volitve, ki se bodo vršile tudi na Kranjskem, ker se ima deželni zbor prenoviti do cesarjevega prihoda.

Iz Štajarskega, 9. maja. (*Vremenske in politične razmere*.) Slabo vreme, ki smo ga imeli v aprilu in prve dni maja, je živa podobna naših nevgodnih političnih razmer; sneg, dež, mraz in mrzli vetrovi so zadrževali vznujenje cele narave in njeni posilni pojavi še zdaj nimajo pravega vspeha; eden ali drugi lep dan je sicer dajal upanje, da bo nastopilo toplejše vreme, pa nenadoma se je nebo pooblačilo in deževalo in više po Pohorju je snežilo naprej, da še ima Velika kapa zdaj belo pokrivalo. Toda prirodni zakoni morajo naposled zmagati in za zimo mora priti gorka spomlad, če tudi nekaj pozneje. Vsa vegetacija je vsled neugodnega vremena sicer zaostala in poljedelci in zlasti vrtnarji tožijo, da niso mogli o pravem času svojega dela opraviti, vendar tudi še oni upajo, da bodo kmalo nastopili toplejši dnevi in da bo se potem vse toliko urnejše razvijalo in tudi zaostalo delo še opravilo. — Kakor spomladansko ozelenenje narave, tako zadržujejo različne nevgodne razmere tudi naše narodno vzelenjenje in življenje.

Vsi Slovencem neprijazni elementi nape-njajo skrajne moči, da bi nam zabranili doseči enakopravnost — več Slovenci ne zahtevamo — in da bi še oni dalje čez nas svojo oblast in nadvlado obdržali. Tabor najhujših naših nasprotnikov je v Celju, od koder se po „Kmetsem prijatelju“ in „Deutsche Wacht“ daje komando, po celem malem Štajerju.

Nižji poveljniki so na različnih krajih v odborih nemškega schulvereina, ki ima svoj glavni sedež v Mariboru in svoje glavne agente med nekterimi nemškimi profesorji in vradniki. Z največo silo so se gospodje od schulvereina vrgli na vboge Pohorce ter jim nemške šole postavili v Roštvaaju in v Pekrah, in zdaj

še hočejo eno postaviti v Razvanju. V teh šolah se slovenski otroci mučijo proti vsem pedagogičnim načelom z nerazumljivo nemščino, kakor da ljudska šola ne bi imela družega namena, nego da se slovenski otroci ponemčijo.

Če se med nemškuštarji začne kazati kakšna mlačnost, napravi se takoj kakšna nemška slovesnost, navadno odkritje spominka cesarja Jožefa II. ali kakšni Feuerwehr-Fest, pri kateri priložnosti se mlačni nemškutarji in mirni Nemei spet spodbujajo in podkurijo. Na binkoštni ponedeljek je taka slovesnost napovedana v Ptuj, lani pa so jo imeli v Celju in v Mariboru.

Vendar ker je početje nemškutarjev proti Slovencem protinaravno, ne bodo tudi z najhujšimi naporimi dosegli svojih namenov, ampak s svojim brezobzirnim postopanjem le zavirajo vspešno narodno življenje, motijo naš napredek in nam zastavljajo pot do prave omike, katero more ljudstvo le s pomočjo narodne izobrazbe doseči. Zato pa trdno upamo, da bo solnce pravice na političnem nebu zadobilo kmalo toliko moči, da bo kljub hudim nemškutarskim oviram vendar le še Štajarskim Slovencem tudi prišla prijetna spomlad.

Domače novice.

(*V mašnike posvečeni*) bodo letos razun bogoslovcev IV. leta naslednji gg. iz III. leta: Andrej Gliebe s Starega Loga, Janez Možina iz Idrije, Fr. Rihar iz Polhovega Gradca in Ignacij Žitnik iz Zagradca.

(*Čast. g. Jožef Dolencec*) je 24. apr. t. l. na dunajski univerzi dosegel doktorstvo bogoslovja.

(*Truplo ranjkega barona Codelli-a*) so včeraj ob polu desetih dopoldne vzdignili in prepeljali v Kamnik ter ga tam pokopali. Iz Ljubljane so ga tje spremili preč. g. kanonik Pauker, čigar patron je ranjki bil. Menda je v Kamniku pokopan tudi oče ranjkega, ki si je zaradi tega izvolil tamošnje pokopališče za svoj poslednji počitek. Ranjki baron Codelli je bil rojen 19. januarija 1801 v Mystšeniczi v Galiciji, kjer je bil oče njegov okrajni glavar. Dovršivši dunajske pravne šole služil je l. 1823 kot praktikant pri okrajnem vradu v Ljubljani; l. 1825 postal začasni, l. 1829 stalni vladni tajnik v Ljubljani. L. 1835 prišel je kot gubernijalni tajnik v Trst, pa se je že leta 1840 zaradi slabotnega zdravja podal v pokoj ter se preselil nazaj v Ljubljano. L. 1843 postal je vodja zgodovinskega društva ter obdržal to častno službo do l. 1863. L. 1846 bil je izvoljen za odbornika stanovskega deželnega zbora in za načelnika deželnega muzeja. L. 1850 postal je zastopnik strank pri zemljišno-odvezni komisiji, l. 1855 konservator stavbenih spominkov in 3. aprila 1861 prvi deželni glavar kranjski. Leta 1866 pa se je zaradi bolehnosti baron Codelli odpovedal tej službi ter je dobil v najviše pripoznanje red železne krone II. vrste. Franc Jožefov red dobil je bil že l. 1854. Oženjen je bil od l. 1834 z baronovko Antonijo Schmidburgovo, hčerjo nadomestnega guvernerja. Otrok ni zapustil R. I. P.

(*Pervi jud v javni službi v Ljubljani*) je pomožni zdravnik v ljubljanski bolnišnici dr. Edvard Hosilec. — Službo odaja menda deželni odbor, v katerem sedijo: gg. Dežman, dr. Schrey in dr. Schaffer. — Tedaj še tega je

bilo treba da se gospodje deželni odborniki pokažejo v svojem popolnem nasprotju z vernim katoliškim narodom!

(*Razstava goveje živine*) v Ljubljani meseca julija tekočega leta, je, kakor „Novice“ poročajo, gotova, ker iz popolno zanesljivega vira se vé, da je ministerstvo poljedelstva za to razstavo privolilo državno podporo s 4000 gold. v popolnem soglasju s prošnjo, katero je vložila družba kmetijska pred nekaj časom pri imenovanem ministerstvu.

(*Prečast. P. Tomaž Brseska.*) Te dni je šel skoz Ljubljano v Rim prečast. P. Tomaž Brseska, bivši prednik č. oo. od vstajenja Kristusovega v Drinopolji, v Bulgariji; zdaj pa je izvoljen za pristava naj višega velikega predstojnika (P. Semenka-ta); je tedaj na drugi stopinji v celem redu, postal namreč je „general-asistent“. Toraj se je podal pretekli torek iz Ljubljane proti Rimu, kjer bo zanaprej stanoval. Njegov naslednik v Adrijanopolu je prečast. P. Valerijan Prsewlofsky, tudi Poljak, ki je že na svojem mestu. Ta red ima svoje samostane daleč po svetu razstresene, kakor: v Ameriki njih 5 (1 med njimi v Chigacu), 1 v Parizu, 1 v Berlinu itd. Pravila redovna so ojstra in on sam je močno vestin mož. — O tej priliki naj malo pojasnimo, kar smo že omenili o bulgarskih škofih. Po predlogu zbora „de propaganda fide“ se bojo ustanovili na Bulgarskem trije apostolski vikarijati za katoličane iz grško-vzhodnega obreda. Izvoljen je za prvega apost. vikarija Mrs. Nil, kateri bo kot nadškof imel sedež v Carigradu. Drugi je vikar Mihael Petkov, ki je bil une dni posvečen od nadškofa Nila v Carigradu. Če prav vemo, je le-ta prvi Brseskov učenec v Adrijanopolu, najbrže spreobrnjenec iz razkolništva, kakor je tudi premilg. Nil. (Tretji še ni očitno znan.) Upati je dobrega vspeha od vikarijev, ker bulgarski narod se močno nagiba k svoji starodavni materi katol. Cerkvi.

(*Nova molitvena knjiga.*) Duhovni vrtee ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birmo. V Mariboru 1883. 16°. str. 255 — 61. Cena 45 kr. — Pod tem naslovom je izšla molitvena knjiga posebno primerna za šolsko mladino, ker se najbolj na duhovne potrebe šolarjev in bolj odrasčenih otrok ozira. Molitve pri sv. maši, pesmi, poduk za sv. birmo, molitve za sveto spoved in obhajilo so po zapopadku in jeziku primerne za otroke po priliki od 10.—15. leta. „Duhovni vrtee“ se dobiva lepo vezan pri knjigarju A. Novaku v Mariboru, iztis po 45 kr. in se priporoča zlasti za birmska in šolska darila.

Zarad praznikov izide prihodnja številka „Slovenca“ v četrtek.

Razne reči.

— Dr. Jernej Levičnik, dekan v Št. Mohoru na Koroškem, je 9. t. m. umrl. R. i. p!

— Peki v Trstu se niso stegli, marveč bil je pretep med delavci, vmes pa je bil tudi pek, a iz tega so naredili kar pekovski boj.

— Pasji davkar. Vsak stan ima baje svoje strokovnjake. Iz Bruselja se v tej zadevi nekaj novega pripoveduje, kar se je nedavno godilo. Ko noč razgrne svoj črni plašč, začnejo neki gospodje čedno oblečeni, z zapisno knjizico v roki, po ulicah tekati in lajati. Človek bi mislil, da gre za kako stavo. A vprašaje se zvé resnica. — Pobiravec pasjega

davka je imel mnoge na sumu, da pse prikrivajo ter tako postavne prihodke kratijo. Da bi tako goljufijo izvohal in razkril, nauči svoje služabnike lajati. V par lekejih — brez grozovite šolske novele — je bila vsa umetnost v glavi. Zdaj gredó lajaje po ulicah in kjer se s kake hiše oglasi na njihov strašni „vuv, vuv!“ odgovor pravega psa, brž pogledajo, če je dotična hišna številka v zapisniku, če še ne, — gorjé!

Umrli so:

8. maja. Anton pl. Codelli-Fahnenfel, graščak, 83 let, Turjaški trg št. 4, starost.

V bolnišnici:

6. maja. Mihael Zadnik, delavec, 66 let, pl. tuberkuloza. — Magdalena Schwaeger, fotografka vdova, 49 let, kron. črvs. katar.

7. maja. Janez Jenko, dninar, 32 let, pl. tuberkuloza.

8. maja. Johana Polenc, kajzerjeva hči, 8 let, šen. — Jakob Rek, dninar, 56 let, vnetje.

Eksekutivne dražbe.

16. 3. e. dzb. pos. Andrej Frank iz Nadanjeselo 1591 gld. Postojna. — 1. e. dzb. pos. Janez Gregorič iz Gaber št. 24, Jakob Gregorič iz Kota št. 37 325 gl. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Janez Hočevar iz Križa 280 gld. Metlika. — 1. e. dzb. pos. France Bizjak iz Globočice 1600 gld. Kostanjevica. — 1. e. dzb. pos. Janez Pire iz Ravno 3442 gld. Krško. — 3. e. dzb. pos. Martin Gustin iz Vidošič. Metlika. — 1. e. dzb. pos. Janez Remšgar iz Nadgorje 1832 gld. Ljubljana. — Relicitačija pos. Ane Vidmar iz Ardu 744 gl. 10 kr. Krško. — 1. e. dzb. pos. Alojzij Vovk iz Št. Jurja 570 gld. Ljubljana. — 1. e. dzb. pos. Marija Blatnik iz Reženc 80 gld. Krško. — 1. e. dzb. pos. Janez Kržišnik iz Kostanjevica 815 gld. Kostanjevica. — 1. e. dzb. Fr. Kovačič iz Zagrad 1395 gld.

17. maja. Relicitačija pos. Johana Delhunnija 1980 gl. in 750 gld. Logatec.

Za bližnje binkoštno praznike

priporoča

Katoliška bukvarna v Ljubljani, stolni trg št. 6,

svojo bogato zalogo raznovrstnih molitvenih in družih bukev, spominkov, podob itd.

Zlasti priporočamo že znan in priljubljen molitvenik

„Kruh nebeški“,

ali navod pobožno častiti presveto Rešnje Telo

z vsemi drugimi navadnimi in potrebnimi molitvami. Drugi pomnoženi natis.

Za posebne spominke in darila smo nalašč oskrbeli lično vezane knjige, ki gotovo zadostujejo vsakemu okusu in vsem zahtevam. *Vezane so v navadnem črnem usnji*, pa tudi v dragem *šagrinu*, rujavem, rudečem, višnjevem itd. Dalje v *barvenem plišu*, *žamet* in *židi*. S *kostenimi*, *srebrnimi* in *zlatimi križci* in *družimi podobami* in različnimi *zaponami*. Z *roženimi*, *želvinimi*, *slonokostenimi platnicami*. Z *udelanimi cvetlicami*, *podobami* in *raznimi okovi*. Z besedo: toliko raznovrstne lepote in cene, da gotovo si vsaki lahko izbere, kar le želi.

Cena je po kakovosti vezanja od 70 kr. do 20 gld.

Pri pismenem naročevanju naj se blagovoljno dostavlja kakovost vezanja, cena in namen; prizadevali si bomo željam naročnikov po moči vstreči.

Prečastiti duhovščini

in

vsem cerkvenim predstojnikom

vljudno naznanjam, da imam v zalogi

vse potrebne posode, kakor

monstrance, kelihe, ciborije; svečnika in svetilnice; križe za cerkvene zastave, pušice za sv. olje itd.

z besedo, vse posode in orodje, katero koli se pri cerkvah in za božjo službo potrebuje.

Vse reči so skrbno v ognji (ne galvanično) pozlačene in posrebrnjene, zvesto in pošteno izdelane.

Sprejemljam tudi vse dotično staro orodje v popravo in novo pozlačenje in posrebrnenje; kakor tudi vsakoršnja nova naročila.

Konečno obetam svojim naročnikom, katerim menda nisem več neznan, v vseh rečeh z zanesljivim delom in dobrim blagom pošteno postreči kot kristjan in poštenjak.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Matej Schreiner,

pasar in zlatar

v Ljubljani na sv. Petra cesti šte. 27.